

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ (SCREENING) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ
ΖΩΗΣ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ**

**ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 και ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
«CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου»**

Αρ. Φακ. 02.15.004.039.001, 02.10.011.005.001.005

Το Έντυπο Πληροφοριών για την Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) του Δικτύου Natura 2000 «CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου», υποβλήθηκε στα πλαίσια αίτησης για χορήγηση πολεοδομικής άδειας (ΠΑΦ/00250/2023) για την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 0.95 MW στην κοινότητα Τίμης της επαρχίας Πάφου (τεμάχια 273 και 276 του Φ/Σχ 51/30, επιφάνειας 16,66 δεκαρίων). Η περιοχή μελέτης όπου προτείνεται η εν λόγω ανάπτυξη απέχει περίπου 900 μ. από τη ΖΕΠ «CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου» η οποία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ για διατήρηση των άγριων πτηνών. Σύμφωνα με τη χωροθετική πολιτική για τις ΑΠΕ, από 500-1000μ. διεξάγεται προέλεγχος (screening) για να διαπιστωθεί κατά πόσο το ΦΒ πάρκο δύναται να επηρεάσει την ΖΕΠ και τα αντικείμενα προστασίας της.

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 0.95 MW. Το ΦΠ προτείνεται όπως κατασκευαστεί στο τεμάχιο 273 και 276, Φύλλο/ Σχέδιο 51/30, με έκταση σφράγισης περίπου 1500 τμ. και θα περιλαμβάνει 1485 πλαίσια ισχύς 670 Wp το κάθε ένα, με στόχο την κατασκευή μιας

μονάδας συνολικής δυναμικότητας 0.95 MW. Το σύστημα θα συνδεθεί με το υφιστάμενο δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου της ευρύτερης περιοχής.

Τα τεμάχια ανάπτυξης έκτασης 16,66 δεκαρίων, του προτεινόμενου έργου εμπίπτουν σε πολεοδομική ζώνη Γ3: Ζώνη υπαίρθου και Ζ2: Ζώνη προστασίας. Συγκεκριμένα, η ανάπτυξη προτείνεται να πραγματοποιηθεί στο:

- τεμάχιο 273 του Φ/Σχ 51/30 το οποίο εμπίπτει κατά 36% στην πολεοδομική ζώνη Γ3 και κατά 64% στην πολεοδομική ζώνη Ζ2 και,
- τεμάχιο 276 του Φ/Σχ 51/30 και πολεοδομικής ζώνης Γ3.

Η ευρύτερη περιοχή ανάπτυξης χαρακτηρίζεται ως αγροτική και έχει υψόμετρο μεταξύ 55-85 μέτρα. Το υψόμετρο στα τεμάχια ανάπτυξης κυμαίνεται μεταξύ 65 και 77 μέτρα.

Η πρόσβαση στο προτεινόμενο έργο είναι δυνατή μέσω του δημόσιου οδικού δικτύου. Τα τεμάχια ανάπτυξης εφάπτονται της οδού Ελευθερίας ενώ βρίσκονται σε εγγύτητα με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού Πάφου (Α6).

Οι κύριες κατασκευαστικές εργασίες του προτεινόμενου έργου περιλαμβάνουν:

- Χωματουργικές εργασίες: εκσκαφές και επιχωματώσεις για την επίτευξη υψομέτρων και την τοποθέτηση των υπόγειων ηλεκτρικών συνδέσεων. Από τις εργασίες εκσκαφών αναμένεται να προκύψουν περίπου 8 κ.μ. εδάφους, μέρος του οποίου θα χρησιμοποιηθεί για επιχωματώσεις
- Τοποθέτηση βάσεων φωτοβολταϊκών πλαισίων με τη μέθοδο της πασαλόμπτυξης
- Τοποθέτηση φ/β πλαισίων με τη μέθοδο της πασαλόμπτυξης
- Ηλεκτρολογικές εργασίες: Εγκατάσταση ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και ηλεκτρικού δικτύου. Σύνδεση φ/β πάρκου με το δίκτυο της ΑΗΚ, τοποθέτηση καλωδίων, εγκατάσταση αντικεραυνικής προστασίας και κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης
- Κατασκευή υποσταθμού ΑΗΚ με οπλισμένο σκυρόδεμα και μεταλλικές θύρες και κατασκευή υποσταθμού μετατροπής
- Διαμόρφωση εξωτερικών χώρων: Ασφαλτόστρωση εξωτερικών χώρων (δρόμος πρόσβασης και χώροι στάθμευσης), περίφραξη προτεινόμενου έργου και τοπιοτέχνηση

2. Χαρακτηριστικά της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου NATURA 2000 ΖΕΠ «CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου» και του προτεινόμενου υπό ανάπτυξη τεμαχίου

Τα τεμάχια ανάπτυξης του Προτεινόμενου Έργου βρίσκονται σε απόσταση περίπου 900 μέτρα βόρεια από τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Εκβολές ποταμών

Έζουσας, Ξερού και Διάριζου» (CY4000018) και περίπου 1400 μέτρα νότια της ΖΕΠ «Κοιλιάδα Έζουσας» (CY4000021). Σε απόσταση περίπου 185 μέτρα βορειοδυτικά του χώρου ανάπτυξης βρίσκεται ο διάδρομος διέλευσης άγριων αποδημητικών πτηνών. Από εδαφολογικής άποψης, τα τεμάχια προτεινόμενης ανάπτυξης χαρακτηρίζονται ως γόνιμα και εμπίπτουν στο Μεγάλο Αρδευτικό Έργο Πάφου.

Η τοποθεσία ΖΕΠ «CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου» αποτελείται από δύο ξεχωριστά τμήματα της παραθαλάσσιας πεδιάδας Πάφου. Το πρώτο τμήμα της τοποθεσίας περιλαμβάνει τον κάτω ρου και τις εκβολές του ποταμού Έζουσα και μια έκταση επίπεδης γεωργικής γης στα δυτικά αυτού. Το χωριό Αχέλεια βρίσκεται ακριβώς βόρεια της τοποθεσίας και, νότια του αεροδρομίου της Πάφου. Το δεύτερο τμήμα της τοποθεσίας απέχει περίπου 5 χλμ. ανατολικά του πρώτου και περιλαμβάνει τον κάτω ρου και εκβολές των ποταμών Ξερού και Διαρίζου και περιοχές επίπεδης γεωργικής γης μεταξύ αυτών των δύο ποταμών και ανατολικά του Διαρίζου ποταμού. Η τοποθεσία περιλαμβάνει μικρές κοίτες/πισίνες κάτω από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου που βρίσκεται ακριβώς στα βόρεια της ΖΕΠ και τροφοδοτούνται από εκροή από το φράγμα. Ο νέος αυτοκινητόδρομος Λεμεσού προς Πάφο διασχίζει το βόρειο τμήμα της ΖΕΠ, ενώ το χωριό Κούκλια βρίσκεται ακριβώς βόρεια της ΖΕΠ. Το χωριό Μανδριά βρίσκεται μεταξύ των δύο τμημάτων της τοποθεσίας. Οι επίπεδες κοίτες αυτών των τριών ποταμών που ρέουν ακανόνιστα κατά τη διάρκεια των ξηρών μηνών του έτους, κυριαρχούνται από βλάστηση καλαμιών (συμπεριλαμβανομένων συστάδων *Arundo donax* και σε εκτεταμένες περιοχές κυριαρχεί το *Foeniculum vulgare* και το *Tamarix spp*) καθώς και τα φρύγανα με υπολείμματα μακίας. Το υπόλοιπο κομμάτι της ευρύτερης περιοχής της ΖΕΠ, κυριαρχείται από σχετικά εντατικές γεωργικές εκτάσεις (ελαιώνων, εσπεριδοειδών, δημητριακά και λαχανικά).

Η ΖΕΠ είναι πολύ σημαντική για τη μετανάστευση πτηνοπανίδας στην Κύπρο. Είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτη η προσέλκυση μεγάλων συγκεντρώσεων του αρπακτικού *Falco vespertinus* του Παραρτήματος I καθώς επίσης και μεγάλων συγκεντρώσεων του μεταναστευτικού *Merops apiaster* (δεν ανήκει στο παράρτημα I). Η BirdLife International προσδιόρισε την πεδιάδα της Πάφου ως Σημαντική Περιοχή Πτηνών με βάση τις συγκεντρώσεις αυτών των δύο μεταναστευτικών ειδών. Υπολογίζεται ότι κάθε φθινόπωρο περνούν από την πεδιάδα της Πάφου μεταξύ 1.100 και 2.000 *F.vespertinus* και μεταξύ 15.000 και 25.000 *M.apiaster* (που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 1% του Ευρωπαϊκού περάσματος/European flyway και για τα δύο είδη). Συνολικά, περίπου 65 αποδημητικά είδη εμφανίζονται τακτικά στη ΖΕΠ (42 από αυτά που αναφέρονται στο Παράρτημα I).

Αποδημητικά πτηνά: 22 είδη εμφανίζονται τακτικά κατά τους χειμερινούς μήνες (10 από αυτά παρατίθενται στο Παράρτημα I). Η πεδιάδα Πάφου στις εκβολές των ποταμών είναι ιδιαίτερα σημαντική περιοχή για είδη του Παραρτήματος I ειδικά κατά τη μετανάστευση. Συγκεκριμένα για τα είδη ερωδιών *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta* και *Ardea purpurea*. Επίσης καταγράφεται το είδος *Ciconia ciconia* καθώς και μεγάλος αριθμός των ειδών *Saxicola rubetra* και *S. Torquata*, *Oenanthe hispanica*, *O.oenanthe* και *O. isabellina*, κορυδαλλοί (*Alauda arvensis* και

Lullula arborea), ουρές (*Motacilla flava* και *M. alba*), pipits (*Anthis pratensis*, *A. campestris*, *A. spinoletta* και *A. cervinus*), τσούχτρες (*Sylvia ruePELLI*, *Phylloscopus trochilus* και *P. collybita*), μυγοπαγίδες (*Ficedula hypoleuca*, *F. albicollis* και *P. collybita*). *uscicapa striata*) shrikes (*Lanius collurio*, *L. nubicus* και *L. minor*) και buntings (*Emberiza hortulana*, *E. caesia*). και *Milaria calandra*). Τα είδη αυτά παρατηρούνται στη μετανάστευση ή κατά τη διάρκεια του χειμώνα, ή και τα δύο. Πέντε είδη του Παραρτήματος I, συμπεριλαμβανομένων και δύο ενδημικών ειδών της Κύπρου, αναπαράγονται τακτικά σε αυτήν την τοποθεσία: *Oenanthe cypriaca*, *Sylvia melanothorax*, καθώς επίσης και *Burhinus oedicephalus*, *Melanocorypha calandra* και *Phalacrocorax aristotele desmarestii*. Η αναπαραγωγή του *M.calandra* και του *B.oedicephalus* στη νότια Κύπρο αντιπροσωπεύει μία από τις καλύτερες περιοχές για την αναπαραγωγή *M.calandra*, *B.oedicephalus* και *Francoelinus francoelinus*.

3. Χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής έργου

Η περιοχή ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου είναι αγροτική. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν κυρίως καλλιέργειες σιτηρών και δενδρώδεις καλλιέργειες. Σε μεγαλύτερη απόσταση βρίσκονται οικιστικές περιοχές και η βιομηχανική ζώνη Αγίας Βαρβάρας. Οι πλησιέστερες κατοικημένες περιοχές ως προς το χώρο ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου, βρίσκονται σε απόσταση μεγαλύτερη των 500 μέτρων. Σε απόσταση περίπου 110 μέτρων βρίσκεται ζώνη παραθεριστικής κατοικίας.

Στην περιοχή μελέτης δεν αναγνωρίστηκαν προστατευόμενα είδη χλωρίδας, οικοτόπων ή πανίδας.

Άλλα έργα στην ευρύτερη περιοχή

- Σε απόσταση περίπου 870 μ. από τα ανατολικά άκρα των προτεινόμενων τεμαχίων, βρίσκεται κτηνοτροφικό υποστατικό προβάτων (με αρ. φακ. Β1034/2005) ιδιοκτησία της εταιρείας «PELKON FARM LTD»
- Σε απόσταση 1500 μ. από το νότιο άκρο του προτεινόμενου τεμαχίου 276, υπάρχει αδειοδοτημένο Φωτοβολταϊκό πάρκο δυναμικότητας 150 KW εντός του τεμαχίου 456 του Φ/Σχ. 51/38 στην κοινότητα Τίμης
- Σε απόσταση 380 μ. περίπου από τα δυτικά όρια των προτεινόμενων τεμαχίων, υπάρχει προτεινόμενη ανάπτυξη (σε επίπεδο ΜΕΕΠ) για την κατασκευή και λειτουργία χώρου υγειονομικής ταφής αδρανών αποβλήτων που προέρχονται από την επεξεργασία ΑΕΚΚ στη κοινότητα Τίμης

4. Εξέταση Σωρευτικών Επιπτώσεων από την εγκατάσταση και λειτουργία του ΠΕ στην ΖΕΠ

Κατά την κατασκευαστική φάση του έργου, οι χωματουργικές και άλλες εργασίες που απαιτούνται για τη διαμόρφωση των τεμαχίων και την τοποθέτηση πλαισίων και περίφραξης, ενδεχομένως να προκαλέσουν προσωρινή όχληση στα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας, λόγω της διασποράς σκόνης και της πρόκλησης θορύβου. Οι επιπτώσεις αυτές θα είναι χρονικά περιορισμένες και αναστρέψιμες.

Από εδαφολογικής άποψης, τα τεμάχια προτεινόμενης ανάπτυξης χαρακτηρίζονται ως γόνιμα. Περιλαμβάνονται εντός της περιοχής που αρδεύεται από το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Πάφου και κατά μήκος του βόρειου οδικού συνόρου καθώς και του νοτίου συνόρου των τεμαχίων, διέρχονται αγωγοί άρδευσης διαμέτρου Φ80 Α.Σ. , και ως εκ τούτου θα πρέπει να προστατευτούν από ενδεχόμενη επιχωμάτωση, εκσκαφή ή καταστροφή βλάστησης κατά την κατασκευή του προτεινόμενου έργου. Η εκχέρσωση της φυσικής βλάστησης αλλά και η δέσμευση γεωργικών εκτάσεων που μπορούν να ευνοήσουν σε σημαντικό βαθμό την ορνιθοπανίδα της ευρύτερης περιοχής, μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση του διαθέσιμου ενδιαιτήματος για τροφοληψία των ειδών χαρακτηρισμού. Λόγω του περιορισμένου μεγέθους του έργου οι διατροφικές ανάγκες της πανίδας θα μπορούν να καλύπτονται από την Ευρύτερη Περιοχή Μελέτης. Επίσης, οι εργασίες κατασκευής θα περιοριστούν αυστηρά εντός του τεμαχίου.

Κατά τη λειτουργία του έργου, οι επιπτώσεις αφορούν κυρίως την αύξηση της υφιστάμενης στάθμης θορύβου σε μικρό βαθμό, κατά τις περιόδους συντήρησης του ΦΠ.

Οι πιθανές συσσωρευτικές επιπτώσεις στην ΕΖΔ προέρχονται από διάφορες εγκαταστάσεις/χρήσεις όπως οι ακόλουθες:

- Άλλα υφιστάμενα και προτεινόμενα φωτοβολταϊκά πάρκα στην ευρύτερη περιοχή
- Κτηνοτροφικά υποστατικά
- Εγγύτητα στη βιομηχανική περιοχή Αγίας Βαρβάρας

5. Αποτελέσματα αξιολόγησης

Η κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού πάρκου εμπίπτει εντός των ορίων της κοινότητας Τίμης της Επαρχίας Πάφου. Τα τεμάχια εντός των οποίων θα ανεγερθεί το ΦΠ, θα τύχει καθαρισμού από βλάστηση, σχετική διαμόρφωση του τεμαχίου περιλαμβανομένων των χωματουργικών εργασιών, περιμετρική περίφραξη, πασσαλόμπηξη και εγκατάσταση βάσεων για τα πλαίσια, εγκατάσταση καλωδιώσεων και εξοπλισμού προστασίας καθώς και σύνδεση με το δίκτυο ΑΗΚ χωρίς να προβλέπεται η τοποθέτηση υπέργειων καλωδίων στην περιοχή. Στο προτεινόμενο τεμάχιο δεν καταγράφεται παρουσία τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Το

μέγεθος της επίδρασης της κατασκευής και λειτουργίας του ΦΒ πάρκου θεωρείται «Αμελητέο» καθώς η κατασκευή και λειτουργία του δεν θα προκαλέσει αλλαγή στις αρχικές συνθήκες της ΖΕΠ λόγω:

- Του μικρού μεγέθους του έργου,
- Της απόστασης του έργου από τα όρια της ΖΕΠ (900 μέτρα), απόστασης από διάδρομος διέλευσης άγριων αποδημητικών πτηνών (185 μέτρα) και από άλλα έργα (1.5 km από το κοντινότερο τεμάχιο ανάπτυξης ΦΠ δυναμικότητας 150 kw)
- Η εκκίνηση οποιαδήποτε χωματουργικής εργασίας/δραστηριότητας και κάθε σχετικής αφαίρεσης βλάστησης, θα γίνει εκτός αναπαραγωγικής περιόδου (μεταξύ Μάρτιο – Σεπτέμβριο) των πτηνών, ώστε να αποφευχθούν τυχόν επιπτώσεις κατά την περίοδο αναπαραγωγής των πτηνών και να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά.

Ως εκ τούτου δεν αναμένονται σημαντικές μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στην ΖΕΠ και στα αντικείμενα προστασίας της από την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού πάρκου στην κοινότητα Τίμης της Επαρχίας Πάφου.

6. Συμπεράσματα

Η αξιολόγηση του προτεινόμενου έργου κατά το στάδιο του προελέγχου (screening), καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα επηρεαστούν τα αντικείμενα προστασίας και η ακεραιότητα / χαρακτήρας της ΖΕΠ «CY4000018 – Εκβολές Ποταμών Έζουσας, Ξερού, και Διαρίζου». Κατά την εγκατάσταση και λειτουργία του έργου, δεν θα υπάρξει απώλεια οικοτόπων ή ενδιαιτημάτων που να επηρεάζουν την κατάσταση διατήρησης των ειδών χαρακτηρισμού της περιοχής.

Το προτεινόμενο έργο, δεν επηρεάζει την ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να προχωρήσει για περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [N.127(I)/2018].

Τμήμα Περιβάλλοντος

Ιανουάριος 2024